

**„V KAŠTIELI“, Zariadenie sociálnych služieb
Horné Obdokovce**

Kódex

Evidenčné číslo:

AB07-013/2018

Etický kódex

Verzia	02	Účinná od	01.09. 2021
Revízia	01	Účinná od	30.08. 2021
Počet výtlačkov	01		
Výtlačok číslo	01		

Dokument: Etický kódex	Vypracoval/a:	Preveril/a:	Schválil/a:
Meno a priezvisko	PhDr. Marianna Mošaťová	PhDr. Vlasta Bezáková	PhDr. Miriama Brachová
Funkcia	inštruktorka sociálnej rehabilitácie	vedúca ošetrovateľského oddelenia	riaditeľka ZSS
Dátum (deň, mesiac, rok)	26. 08. 2021	27. 08. 2021	30. 08. 2021
Podpisy			

Etický kódex

Počet výtlačkov: 01

Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018

Druh dokumentu: **Kódex**

Výtlačok číslo: 01

verzia: **02**

Účinná od: 01. 09. 2021

Revízia: **01**

Účinná od 30. 08. 2021

Strana 2 z 15

OBSAH

1. Účel kódexu	3
2. Rozsah platnosti	3
3. Pojmy a použité skratky	3
4. Zodpovednosť	4
Preambula	4
Článok 1. Hodnoty uznávané v zariadení sociálnych služieb	5
Článok 2. Základné princípy správania sa zamestnanca	6
Článok 3. Etika sociálnej práce v zariadení sociálnych služieb	7
Článok 4. Etický princíp v práci inštruktora/ky sociálnej rehabilitácie v zariadení	11
Článok 5. Etický princíp v práci zdravotníckeho personálu v zariadení	12
Článok 6. Disciplinárny postih	13
Článok 7. Etický kódex sociálnych pracovníkov.....	13
Článok 8. Etický kódex sestier	13
Článok 9. Súvisiace dokumenty	15
Článok 10. Záverečné ustanovenia	15
Rozdeľovník	15
Prílohy	15

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex	Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021

1. Účel kódexu

1. Etický kódex predstavuje nástroj, ktorý reprezentuje rozpracovanie kľúčových princípov a hodnôt. Etický kódex vytvára platformu pre uplatnenie ďalších nástrojov a metód etiky v zariadení. Je súhrnom noriem, ktoré slúžia na usmerňovanie správania sa zamestnancov zariadenia. Kódex objasňuje zásady a požiadavky, povinnosti a očakávania voči zamestnancovi „V KAŠTIELI“, ZSS Horné Obdokovce. Dopĺňa výklad Príručky kvality v kapitole 5.1 Vodcovstvo a záväzok a 5.2 Zameranie na prijímateľa sociálnej služby.

2. Etický kódex je vyjadrením základných etických pravidiel konania ZSS ako zariadenia, ktoré je rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja, konajúceho vo verejnom záujme pri poskytovaní sociálnych služieb dospelým osobám na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho požiadaviek na zamestnancov v poskytovaní sociálnych služieb občanom odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby.

3. Etický kódex upravuje profesionálnu etiku a zásady správania sa zamestnancov do dokumentu v súlade s platnými predpismi a uznávanými hodnotami, dodržiavaním ktorých chráni záujmy PSS zariadenia a zamestnancov, určuje vzájomné vzťahy zamestnancov a vzťahy k vonkajšiemu prostrediu.

4. Etický kódex osobitne upravuje aj profesionálnu etiku a zásady správania sa zamestnancov ZSS, ktorí vykonávajú pomáhajúce profesie – sociálny/a pracovník/čka, sestra, sanitár/ka, opatrovatel'/ka, inštruktor/ka sociálnej rehabilitácie.

5. Profesionálna etika v ZSS je súhrn pravidiel o spoločenskom správaní, ktoré sa týkajú vonkajšieho prejavu zamestnancov ZSS k PSS a zamestnancom zariadenia, opatrovníkom PSS, širšej sociálnej sieti PSS a celkového správania sa k iným osobám. Profesionálna etika je zakotvená v etických kódexoch.

2. Rozsah platnosti

1. Etický kódex sa vzťahuje na všetkých interných zamestnancov organizácie, vrátane riadiacich zamestnancov ako i dobrovoľníkov, ktorí vykonávajú dobrovoľnícku prácu v ZSS a študentov vysokých škôl, ktorí vykonávajú odbornú prax v ZSS.

3. Pojmy a použité skratky

Kódex - súhrn mravných noriem pre isté povolanie a podobne, alebo noriem pre správanie.

Etický kódex - súbor všeobecne uznávaných a všeobecne uplatňovaných morálnych noriem, ideálov a princípov spoločnosti, pre ktorú je určený, ktoré idú nad rámec legislatívne upravených zákonov. Je jedným z najvýznamnejších spôsobov vnášania etiky do každodenného života a usmerňovania správania sa člena tejto spoločnosti. Mal by vystihovať aj špecifiká jednotlivých spoločností a vychádzať z potrieb spoločnosti, pre ktorú bol ustanovený.

Preambula - úvodná, spravidla slávnostná, časť textu nejakého písomného dokumentu (listiny, predpisu, smernice, nariadenia, stanov, zákonov, ústavy), ktorá dnes pravidla stanovuje úmysel, zámer, význam či zmysel textu nasledujúceho za preambulou.

Profesionalita – odbornosť.

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01	
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 4 z 15

Etika - filozofická disciplína, ktorá skúma morálku alebo morálne relevantné konanie a jeho normy. Je disciplínou praktickej filozofie, ktorá sa zaoberá ľudským konaním a tvorbou. Etika sa člení podľa toho, čím /akým prostredím/ sa zaoberá, napríklad medicínska etika, etika v obchode, ekonomická etika.

ZSS – zariadenie sociálnych služieb

PSS – prijímateľ sociálnej služby

EP – elektronická podoba dokumentu

4. Zodpovednosť

1. Za spracovanie, pripomienkovanie, vydanie, zmenové konanie tohto dokumentu je zodpovedná inštruktorka sociálnej rehabilitácie. Za jeho schválenie je zodpovedná riaditeľka zariadenia sociálnych služieb.

2. Každý pracovník, ktorý zistí v tomto dokumente chybu, je povinný o nej informovať inštruktorku sociálnej rehabilitácie.

Preambula

Ľudská dôstojnosť v profesii sociálneho pracovníka je predstavou a ideou o statuse človeka, jeho postojoch v sociálnej práci, ale to najdôležitejšie je právo človeka, ktoré veľmi úzko súvisí s právom človeka na život.

Každý ľudský život má jedinečnú, neopakovateľnú a neodhateľnú hodnotu a dôstojnosť, ktorá vyplýva zo samej podstaty „byť človekom“. Hlavným poslaním zamestnancov ZSS je byť človekom zodpovedným vo všetkých rovinách – byť zodpovedný k sebe samému, k okolitému svetu a samozrejme k tým, ktorí našu pomoc potrebujú najviac – k prijímateľom sociálnej služby.

Poznanie etických princípov, etického kódexu, hodnotovej základne sociálnej práce pomáha zamestnancovi správne riešiť problém, dáva mu väčšiu istotu pri vykonávaní svojej profesie. Ľudský prístup, dôveryhodnosť, zodpovednosť, zachovávanie dôstojnosti, skutočný a nefalšovaný záujem o PSS je cesta k tomu, aby sa PSS v sociálnej starostlivosti cítil dobre.

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01	
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 5 z 15

Článok 1.

Hodnoty uznávané v zariadení sociálnych služieb

1. Uznávané hodnoty „V KAŠTIELI“, ZSS Horné Obdokovce sú:

- zamestnanec dbá na dodržiavanie ľudských práv, ktoré sú zakotvené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, Charte ľudských práv Spojených národov a ďalších medzinárodných deklaráciách a dohovoroch. Zamestnanec sa riadi Ústavou SR, Chartou základných práv a slobôd a ďalšími zákonmi tohto štátu, ktoré sa od týchto dokumentov odvíjajú,
- zamestnanec rešpektuje jedinečnosť každého PSS bez ohľadu na jeho pôvod, etnickú príslušnosť, rasu či farbu pleti, materinský jazyk, vek, pohlavie, rodinný stav, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, ekonomickú situáciu, náboženské a politické presvedčenie a bez ohľadu na to, ako sa podieľa na živote celej spoločnosti,
- zamestnanec rešpektuje právo každého PSS na sebarealizáciu v takej miere, aby súčasne nedochádzalo k obmedzeniu rovnakého práva druhých osôb,
- zamestnanec pomáha PSS svojimi znalosťami, schopnosťami a skúsenosťami pri riešení konfliktov v medziľudských vzťahoch,
- zamestnanec dáva prednosť profesionálnej zodpovednosti pred svojimi súkromnými záujmami. Služby poskytuje na najvyššej odbornej úrovni,
- zamestnanec musí byť bezúhonný, disciplinovaný, spoľahlivý, zodpovedný a nesmie prijímať žiadne výhody. Mal by mať schopnosť empatie a autoregulácie. Predpokladom je aj emočná vyrovnanosť, pracovná stabilita, organizačné schopnosti,
- zamestnanec má právo vyslovovať vlastný názor týkajúci sa výkonu pracovnej činnosti, organizácie práce, štruktúry a vzťahov medzi zamestnancami,
- zamestnanec zachováva mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej práce a ktoré v záujme PSS zariadenia nemožno oznamovať iným osobám a to aj po skončení pracovného pomeru, to neplatí ak ho tejto povinnosti zbavil štatutárny orgán alebo ním poverený vedúci zamestnanec,
- zamestnanec neznevažuje zariadenie svojim správaním a rétorikou, jej organizačnú štruktúru a procesy,
- zamestnanec nerozširuje nepravdivé informácie, nepoškodzuje PSS, dobré meno zariadenia a nevyužíva na to tretie osoby.

2. ZSS zamestnáva pracovníkov, ktorí vnímajú PSS zariadenia ako seberovných a plnohodnotných občanov a ich prístup k PSS nie je ovplyvnený diagnózou ani sociálnou situáciou PSS. Ich vzájomný vzťah je súčasťou Politiky kvality zariadenia uvedenej v Príručke kvality, časť 5.3. Poslanie, vízia, politika kvality a ciele kvality.

3. Úmyselné poškodzovanie PSS nevhodným konaním zo strany zamestnancov sa považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny.

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex	Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021

Článok 2.

Základné princípy správania sa zamestnanca

1. Etické zásady a pravidlá zamestnanca zariadenia ZSS:

• vo vzťahu k ostatným zamestnancom

- zamestnanec rešpektuje znalosti a skúsenosti svojich kolegov a ostatných odborných zamestnancov. Vyhľadáva a rozširuje spoluprácu s nimi a tým zvyšuje kvalitu poskytovaných sociálnych služieb,
- zamestnanec rešpektuje rozdiely v názoroch a praktickej činnosti kolegov a ostatných odborných a dobrovoľných pracovníkov. Kritické pripomienky k nim vyjadruje na vhodnom mieste vhodným spôsobom,
- zamestnanec v prípade nelegálneho či neetického jednania a správania je povinný osobne upozorniť kolegu, ktorý kódex porušil. Ak nedôjde k náprave, je povinný o tejto skutočnosti informovať riaditeľku zariadenia,
- zamestnanec poskytuje pomoc pracovne mladším kolegom,
- zamestnanec zachováva dôvernosť údajov o výške vlastných príjmov a príjmov ostatných zamestnancov.

• vo vzťahu k zamestnávateľovi

- vzťahy na pracovisku sú založené na transparentnosti, otvorenej komunikácii, vzájomnej dôvere a rešpekte. Princíp čestnosti, férovosti, spravodlivosti, zodpovednosti, rešpektovania základných ľudských práv a princípov je neodmysliteľnou súčasťou tohto kódexu,
- zamestnanec si zodpovedne plní svoje povinnosti vyplývajúce zo záväzku k svoju zamestnávateľovi,
- zamestnanec sa snaží ovplyvňovať sociálnu politiku, pracovné postupy a ich praktické uplatňovanie u svojho zamestnávateľa s ohľadom na čo najvyššiu úroveň poskytovaných služieb,
- zamestnanec dbá o dobré meno zariadenia a ochraňuje jeho záujmy. Každý zamestnanec koná nielen ako súkromná osoba, ale aj ako reprezentant zariadenia,
- zamestnanec má právo vyjadriť svoj vlastný názor týkajúci sa výkonu pracovnej činnosti, zlepšenia riadenia, organizácie práce, štruktúry a vzťahov medzi zamestnancami a ZSS bez akýchkoľvek následkov či sankcií,
- zamestnanec chráni majetok ZSS pred poškodením, zneužitím a zničením. Zverené prostriedky využíva čo najefektívnejšie, v súlade s účelom, na ktorý boli určené a nezneužíva ich na dosiahnutie osobného prospechu,
- zamestnanec je povinný informovať vedenie zariadenia o dôležitých faktoch týkajúcich sa predmetu činnosti zariadenia, pokiaľ by to mohlo mať negatívny vplyv na jeho ďalšiu činnosť a rozvoj.

	Etický kódex				Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 7 z 15

● **vedúci zamestnanec vo vzťahu k podriadeným**

- bezodkladne a konštruktívne rieši vzniknuté konflikty uplatňovaním dialógu za účasti všetkých zainteresovaných zamestnancov,
- je vzorom pre ostatných zamestnancov v správaní, konaní a prístupe k pracovným povinnostiam,
- upevňuje dobré vzťahy medzi zamestnancami a podporuje komunikáciu a spoluprácu so zamestnancami iných úsekov,
- v prípade nespokojnosti s plnením pracovných úloh, hodnotí zamestnanca individuálne, v prípade pozitívne plnených pracovných úloh, chváli zamestnanca verejne,
- motivuje výkon zamestnancov,
- je otvorený voči pripomienkam zamestnancov,
- preukázateľne oboznámi zamestnancov s hodnotami a požiadavkami v tomto etickom kódexe.

● **vo vzťahu k povolaniu a odbornosti**

- dbá na udržiavanie a zvyšovanie prestíže svojho povolania,
- neustále sa snaží o udržanie a zvyšovanie odbornej úrovne poskytovaných sociálnych služieb a uplatňovanie nových prístupov a metód,
- je zodpovedný za svoje sústavné celoživotné vzdelávanie a výcvik, čo je základ pre udržanie stanovnej úrovne odbornej práce a schopnosti riešiť etické problémy,
- pre svoj odborný rast využíva znalosti a zručnosti svojich kolegov a iných odborníkov, naopak svoje vedomosti a zručnosti rozširuje v celej oblasti sociálnej práce,
- pracuje tímovo (produktívne spolupracuje, aby boli splnené ciele individuálneho plánu PSS) a prijíma zodpovednosť za úroveň poskytovaných sociálnych služieb.

Článok 3.

Etika sociálnej práce v zariadení sociálnych služieb

1. Sociálna práca je profesia založená na hodnotách demokracie a ľudských práv. Morálny profil sociálneho pracovníka je založený na všeobecných hodnotách a je predpokladom zmyslu pre ľudskosť a pre zvnútornenie kódexu vo vlastnom svedomí.
2. Do profesionálneho výkonu práce sociálneho pracovníka sa premieta jeho postoj k životu, k ľuďom. Zvlášť dôležitá je životná filozofia sociálneho pracovníka pri jeho práci so starými, osamelými a postihnutými ľuďmi odkázanými na pomoc inej osoby.
3. Dodržiavanie etického kódexu sociálnym pracovníkom stojí na osobnosti sociálneho pracovníka, ktorý je prvým a základným vkladom do vlastnej profesie. Zároveň je sociálny pracovník integrujúcim prvkom rôznych spôsobov foriem a prístupov práce s PSS zariadenia, pričom každý z nich vyzdvihuje význam osobnosti pracovníka z profesionálneho i ľudského hľadiska.

	Etický kódex				Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 8 z 15

4. Etika sociálnej práce v ZSS je v konaní sociálneho/sociálnej pracovníka/pracovníčky zameraná na:

- a) prevenciu sociálnej rovnováhy – individuálne potreby PSS a jeho prirodzenej sociálnej siete, princípy subsidiarity, dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, aktivizovanie a posilňovanie sebestačnosti, zabraňovanie sociálneho vylúčovania, podporovanie začlenenia klienta do spoločnosti,
- b) eliminovania alebo zmierňovanie príčin a dôsledkov vzniknutej sociálnej nerovnováhy medzi PSS, skupinou a spoločnosťou navzájom.

5. Základné etické problémy, s ktorými sa sociálny/a pracovník/čka stretáva a musí o nich rozhodovať:

- a) kedy zasahovať do života PSS, rodiny, sociálnej siete,
- b) koľko pomoci a starostlivosti poskytnúť, aby PSS viedli k zmene a k zodpovednému jednaniu,
- c) kedy zmeniť sociálnu terapiu, prestať so sociálnou terapiou a poskytovaním sociálnej služby.

6. Sociálny/a pracovník/čka ZSS:

- rešpektuje PSS ako suverénnych jedincov s právom konania rozhodnutí, ktoré sú v súlade s ich presvedčením, názormi a hodnotami,
- podporuje PSS k vedomiu vlastnej zodpovednosti,
- svojou prácou podporuje PSS v dosahovaní subjektívnej pohody, samostatnosti, prekonávaní psychopatologických ťažkostí, prispieva k zlepšovaniu interpersonálnych vzťahov a pod.,
- informácie určené PSS interpretuje v jazyku, ktorý je pre nich zrozumiteľný. Nevyhnutnosťou je sa presvedčiť, či boli správne pochopené,
- pristupuje k PSS trpezlivo, chápano a empaticky,
- chráni právo na súkromie PSS a dôvernosť informácií,
- osobné informácie poskytuje len s jeho súhlasom a v rozsahu svojej profesijnej právomoci,
- podporuje PSS pri využívaní všetkých služieb a dávok sociálneho zabezpečenia na ktoré majú nárok,
- v prítomnosti PSS nerieši problémy prevádzkového, profesijného a osobného charakteru,
- dbá o vytvorenie príjemného prostredia a upozorňuje na nedostatky v starostlivosti o PSS.

7. Štandardy a normy pre vystupovanie a správanie sa sociálneho/sociálnej pracovníka/pracovníčky:

Na základe Medzinárodnej deklarácie etických princípov sociálnej práce je sociálny/a pracovník/čka povinný uznávať tieto štandardy a normy pre vystupovanie a správanie sa sociálneho/sociálnej pracovníka/pracovníčky :

	Etický kódex				Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 9 z 15

- **Vystupovanie:** sociálny/a pracovník/čka neustále udržiava svoje osobné pracovné správanie a vystupovanie na úrovni vysokého štandardu.
- **Schopnosti a profesionálny rast:** sociálny/a pracovník/čka sa zo všetkých síl snaží o dosiahnutie a udržanie vysokej profesionality pri výkone svojej práce.
- **Služba:** sociálny/a pracovník/čka vo svojej práci považuje za prvoradý záväzok slúžiť.
- **Čestnosť:** sociálny/a pracovník/čka koná v zhode s najvyššími požiadavkami profesionálnej cti.
- **Prvoradosť záujmov PSS:** zodpovednosť v prvom rade so sociálnym PSS.
- **Práva PSS:** sociálny/a pracovník/čka sa zo všetkých síl snaží v čo najväčšej miere podporovať snahu PSS rozhodovať o svojej budúcnosti samostatne.
- **Dôvernosť a mlčanlivosť:** sociálny/a pracovník/čka rešpektuje PSS súkromie a zachováva dôvernosť informácií, získaných pri svojej práci.
- **Slušnosť a zdvorilosť:** sociálny/a pracovník/čka si váži svojich kolegov a prístupuje k nim s úctou a dôverou.
- **Udržiavanie cti profesie:** sociálny/a pracovník/čka udržiava a vyzdvihuje etické hodnoty, odborné poznatky a poslanie svojej profesie.
- **Rozvoj poznatkov:** sociálny/a pracovník/čka sa snaží získať a rozvíjať odborné poznatky a uplatňovať ich v profesionálnej praxi.

K profesionalite zamestnanca patria aj etické princípy, ktoré musí zamestnanec pri svojej práci dodržiavať.

8. V sociálnej práci medzi najzákladnejšie etické princípy patrí:

- **autonómnosť** – znamená rešpektovanie PSS ako samostatnej, sebestačnej a nezávislej osobnosti. Predovšetkým ide o rešpektovanie jeho slobodného rozhodovania, o poskytnutie osobných (diskrétnych) informácií, o prijatí navrhovaných postupov.
- **diskrétnosť** – ide o zachovávanie dôverných informácií v tajnosti. Sociálny/a pracovník/čka je viazaný voči PSS mlčanlivosťou o faktoch, správaní PSS, svedectvách a okolnostiach, o ktorých nemá právo hovoriť. Najvhodnejšie je dodržiavať zásadu, že informácie o PSS je možné iným organizáciám, inštitúciám, osobám poskytovať len so súhlasom PSS, ak súd alebo zákon nestanoví inak. Iný postup je zvolený, ak sa zamestnanec od PSS dozvie skutočnosti o jeho, hoci len prípadnej trestnej činnosti, alebo ohrozenia zdravia, života bezpečnosti iných občanov. V takomto prípade má zamestnanec povinnosť signalizovať skutočnosť príslušným inštitúciám.
- **náklonnosť** – je vnútorná, osobná vlastnosť zamestnanca – sociálneho/sociálnej pracovníka/pracovníčky, ktorú PSS odkázanému na pomoc dáva na vedomie verbálnym, ale

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex	Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021

zvlášť neverbálnym prejavom, že sociálnemu pracovníkovi môže dôverovať, že sa pri ňom môže cítiť bezpečný a istý a že PSS berie do svojej starostlivosti takého, aký je, so všetkými kladmi a nedostatkami, či fyzickými, psychickými alebo spoločenskými znevýhodneniami.

- **úcta** – je ďalšou morálnou hodnotou, ktorú zamestnanec uplatňuje vo vzťahu k PSS. Zamestnanec ju vyjadruje spravodlivosťou a rovnoprávnosťou ku všetkým PSS a to hlavne bez ohľadu na ich duševné, rasové, fyzické, náboženské alebo iné rozdielnosti. Vyjadruje ju tiež taktnosťou, zdvorilosťou a slušnosťou.
- **slušnosť** – je zmýšľanie človeka zamestnanca pripraveného na určité obete a na určité sebazaprenie, ktoré si vyžaduje vzťah zamestnanca k PSS.
- **zdvorilosť** - rozumieme cielené a úmyselné obmedzovanie seba samého a prispôsobenie sa uznávaným pravidlám, hodnotám, normám v danej spoločnosti, komunite, skupine.
- **takt** – prejaviteľ znamená schopnosť zamestnanca vopred vycítiť, ako a čo sa koho dotkne. Je to miera zdvorilosti, daná vlastnosť človeka, ktorá sa dá aj pestovať.
- **ohľaduplnosť** – je morálnou kvalitou, ktorou zamestnanec vyjadruje vzťah k PSS. Ohľaduplnosť vyžaduje od zamestnanca predovšetkým záujem o potreby PSS, o ich želania a požiadavky. Zamestnanec by si mal všimnúť záujmy a problémy PSS a umožňovať ich realizáciu, pomôcť ich riešiť alebo aspoň zmierniť. Toto si vyžaduje, aby zamestnanec vypočul myšlienky PSS, aby popritom vnímal ich pocity.
- **zodpovednosť** – je kategóriou etiky, ktorá charakterizuje vzťah jednotlivca k spoločnosti. Výrazom zodpovednosti je aj v dodržiavaní sľubov, dohôd zo strany zamestnanca. Zároveň je to aj zodpovedný prístup zamestnanca k vlastnej práci, k poskytovaniu primeraných a najvhodnejších služieb PSS v požadovanom rozsahu, kvalite a v primeranom a určenom čase. Je to ale aj kvalita prístupu zamestnanca k materiálnym hodnotám zariadenia sociálnych služieb, v ktorom sociálnu pomoc poskytuje.

9. Základný predpoklad práce s PSS v zariadení sociálnych služieb je založený na ľudskom vzťahu, ktorý je špecifický a jeho formovanie je podmienené osobnosťou PSS. PSS je odkázaný na primerané správanie sa zamestnanca, ktoré má vymedzené jasné hranice, ktoré chránia pred poškodením aj PSS, aj zamestnanca.

10. Vzťahy medzi zamestnancami zariadenia a PSS nemajú byť založené na nejasných viacnásobných vzťahoch, ktoré môžu pôsobiť deštruktívne, a to intímne vzťahy, hľadanie osobného prospechu, hľadanie odpovedí zamestnancov ako profesionálov vykonávajúcich svoje povolanie na svoje vlastné emocionálne potreby alebo závislosti, altruistické prejavy, reakcie na nepredvídané okolnosti.

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01	
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 11 z 15

11. Podstata vytvárania vzťahu vychádza z komunikácie s PSS, kde zamestnanec doceňuje primeraný prvý kontakt, ktorý slúži k vytváraniu pozitívneho vzťahu, aktívne počúvanie, poznanie podmienok komunikačných bariér.

12. Zamestnanec vo vzťahu k PSS zásadne primerane narába s mocou, nekomunikuje direktívne, direktivitu používa len v opodstatnených prípadoch. Zamestnanec má pod kontrolou negatívne emócie, nesympatiu. Týmto konaním zamestnanec podporuje autonómiu PSS.

13. Zamestnanec vo vzťahu k PSS dodržiava zachovanie primeraných fyzických kontaktov, ktoré sú na jednej strane nevyhnutné na vytvorení primeraného vzťahu a potvrdzujú spolupatričnosť, na druhej strane musia mať presne vymedzené hranice.

Článok 4.

Etický princíp v práci inštruktora/ky sociálnej rehabilitácie v ZSS

1. Inštruktori sociálnej rehabilitácie:

Inštruktorka sociálnej rehabilitácie je povinný vytvárať si vlastný úsudok a rozhodovať sa na základe vlastnej pozornej analýzy, etických aspektov, individuálne podľa každého PSS. Musí byť pripravený uviesť dôvody svojho rozhodnutia.

2. Všeobecné osobnostné charakteristiky inštruktora/ky sociálnej rehabilitácie:

- a) primerané posúdenie reality - nadhľad,
- b) úsilie o sebaopoznanie – sebareflexia,
- c) schopnosť ovládať svoje konanie – nepodľahnúť emóciám,
- d) tvorivosť a iniciatíva – byť empatický, asertívny, vysoká miera tvorivosti,
- e) schopnosť vytvárať pozitívne vzťahy – prirodzená autorita, zdravý úsudok,
- f) odolnosť voči záťaži – bojovať voči syndrómu vyhorenia,
- g) schopnosť optimalizovať komunikáciu – vo vzťahu k PSS aj kolegom,
- h) zmysel pre humor a optimizmus.

3. Inštruktorka sociálnej rehabilitácie v ZSS:

- rešpektuje PSS, ich dôstojnosť, osobné a ľudské práva, jedinečnosť,
- netoleruje predsudky voči skupinám spoločnosti a PSS, zasadzuje sa o zvyšovanie spravodlivosti,
- podporuje rozvoj PSS, jeho samostatnosť, adaptabilitu, integráciu a vedie PSS k vedomiu vlastnej zodpovednosti,
- aplikuje sociálno - ergoterapeutické postupy a metódy v individuálnej a skupinovej práci s cieľom zlepšenia funkčných schopností PSS na báze dobrovoľnosti,

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01	
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex		Výtlačok číslo: 01
	Verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021	Strana 12 z 15

- spolupracuje pri vzdelávaní s ostatnými kolegami,
- chráni právo na súkromie PSS a dôvernosť informácií. Osobné informácie poskytuje len s jeho súhlasom a v rozsahu svojej profesijnej právomoci,
- v prítomnosti PSS nerieši problémy prevádzkového, profesijného a osobného charakteru,
- dbá o vytvorenie príjemného prostredia a upozorňuje na nedostatky v starostlivosti o PSS.

Článok 5.

Etický princíp v práci zdravotníckeho personálu v zariadení

1. Zdravotnícky pracovník (sestra, sanitár/ka, opatrovateľ/ka)

1.1 Poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku v súlade s právnymi predpismi a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie zariadenia.

1.2 Pri svojom rozhodovaní o poskytovaní ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti metódou ošetrovateľského a opatrovateľského procesu zvažujú dôsledky pre PSS, rodinu a komunitu a všeobecné princípy:

- a) úcta a rešpekt k ľudskému životu,
- b) autonómia – sebaurčenie jednotlivca,
- c) konanie dobra,
- d) vyhýbanie sa spôsobeniu škody,
- e) zachovávanie mlčanlivosti,
- f) pravdivosť, spoľahlivosť, zodpovednosť, svedomitosť.

2. Zdravotnícky pracovník v ZSS :

- si váži ľudský život, ľudské práva a dôstojnosť človeka, akceptuje PSS a poskytuje mu ošetrovateľskú (resp. opatrovateľskú starostlivosť) bez ohľadu na pohlavie, etnickú skupinu, rasu, náboženstvo, kultúru, sexuálnu orientáciu, sociálne a politické presvedčenie,
- chráni právo na súkromie PSS a dôvernosť informácií,
- osobné informácie poskytuje len s jeho súhlasom a v rozsahu svojej profesijnej právomoci,
- aplikuje opatrovateľské a ošetrovateľské postupy a metodiky v individuálnej a skupinovej práci,
- dbá o svoj odborný rast a sústavne sa vzdeláva,
- zrozumiteľným spôsobom v rozsahu svojich kompetencií informuje PSS resp. opatrovníka o zdravotnom stave, liečebnom postupe vrátane rizík a ďalších možných okolnostiach, ktoré môžu nastať v priebehu liečby,

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex	Výtlačok číslo: 01
	verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021

- v prítomnosti PSS nerieši problémy prevádzkového, profesijného a osobného charakteru,
- dbá o vytvorenie príjemného prostredia a upozorňuje na nedostatky v starostlivosti o PSS.

Článok 6.

Disciplinárny postih

1. Kódex tvorí neoddeliteľnú súčasť pracovného poriadku a jeho ustanovenia sú záväzného charakteru. Konanie v rozpore s jednotlivými ustanoveniami je kvalifikované ako porušenie pracovnej disciplíny so všetkými dôsledkami v zmysle platných právnych predpisov.

Článok 7.

Etický kódex sociálnych pracovníkov

1. Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce v Slovenskej republike tvorí prílohu č. 2 Etického kódexu.

Článok 8.

Etický kódex sestier

1. Etický kódex sestry (ďalej len „kódex“) vyjadruje základné ciele a hodnoty ošetrovateľského povolania. Ak sa niekto stane sestrou, berie na seba morálny záväzok, že bude dodržiavať hodnoty a plniť morálne povinnosti vyjadrené v kódexe.

2. Kódex informuje sestry aj spoločnosť o profesionálnych očakávaniach a požiadavkách, ktoré zodpovedajú etickým normám ošetrovateľského povolania.

3. Sestry majú štyri základné zodpovednosti:

- a) podporovať zdravie,
- b) predchádzať chorobám,
- c) obnovovať a udržiavať zdravie,
- d) zmierňovať utrpenie.

4. Pri svojom rozhodovaní o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti metódou ošetrovateľského procesu zvažujú sestry dôsledky pre klienta - pacienta, rodinu a komunitu a všeobecné morálne princípy, z ktorých vyplývajú etické princípy ošetrovateľstva. Najzákladnejšie z nich sú:

- a) úcta k človeku a rešpekt k ľudskému životu,
- b) autonómia - sebaurčenie jednotlivca,
- c) konanie dobra,
- d) vyhýbanie sa spôsobeniu škody,
- e) zachovávanie mlčanlivosti,
- f) pravdivosť, spoľahlivosť a spravodlivosť v konaní voči ľuďom.

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex	Výtlačok číslo: 01
	verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021

KÓDEX

1. Sestra si váži ľudský život, ľudské práva a dôstojnosť každého jednotlivca ako jedinečnej ľudskej bytosti, akceptuje klienta - pacienta v jeho zdravotnej situácii a poskytuje mu ošetrovateľskú starostlivosť bez ohľadu na pohlavie, etnickú skupinu, rasu, náboženstvo, kultúru, sexuálnu orientáciu, sociálne postavenie a politické presvedčenie.
2. Sestra ochraňuje právo klienta na súkromie tak, že uvážene chráni informácie dôverného charakteru. Povinnosti mlčanlivosti môže byť zbavená, ak dá klient - pacient na to výslovný súhlas alebo ak to zákon ustanovuje.
3. Sestra koná tak, aby ochránila klienta v prípadoch, keď je zdravotná starostlivosť a bezpečnosť klienta ohrozená nekompetentným, neetickým alebo nezákonným konaním niektorého člena zdravotníckeho tímu alebo inej osoby.
4. Sestra je povinná sústavne prehľbovať svoje teoretické vedomosti a praktické zručnosti, udržiavať si profesionálny výkon povolania v súlade s aktuálnymi vedeckými poznatkami v ošetrovateľstve a v ďalších vedeckých disciplínach súvisiacich s ošetrovateľstvom.
5. Sestra je osobne zodpovedná za ošetrovateľské rozhodnutia a výkony, ktoré vykonáva samostatne alebo v spolupráci s lekárom.
6. Sestra je zodpovedná za profesionálnu kvalitu ošetrovateľskej starostlivosti. Zúčastňuje sa na formulovaní, realizácii a hodnotení noriem (štandardov) ošetrovateľstva.
7. Sestra pri preberaní zodpovednosti za úlohy, ktorými bola poverená zdravotníckymi pracovníkmi, je oprávnená ich prijať len vtedy, ak si je istá, že je spôsobilá na ich výkon z hľadiska svojho vzdelania, vedomostí, schopností a rozsahu skúseností. Rovnako musí postupovať pri delegovaní ošetrovateľských úkonov na iné osoby.
8. Sestra sa zúčastňuje na činnostiach, ktoré prispievajú k rozvoju teoretickej základne ošetrovateľstva, ako aj na aplikácii vedeckých poznatkov do ošetrovateľskej praxe.
9. Sestra sa podieľa na profesionálnom úsilí o dosiahnutie a udržanie takých pracovných podmienok, ktoré vyústia do vysokej kvality ošetrovateľskej starostlivosti.
10. Sestra sa podieľa na výchove verejnosti k zdravému spôsobu života, podpore a udržiavaní zdravia a na ochrane verejnosti pred nesprávnymi informáciami.
11. Sestra spolupracuje so zdravotníckymi pracovníkmi a s inými pracovníkmi v zdravotníctve, s orgánmi štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy a s občianskou verejnosťou pri rozvoji a zjednocovaní úsilia spoločnosti o uspokojovanie zdravotných potrieb obyvateľstva.
12. Vyššie uvedený Etický kódex sestry tvorí prílohu č. 1 zákona č. 311/2002 Z. z. o povolání sestry, o povolání pôrodnej asistentky, o Slovenskej komore sestier a pôrodných asistentiek a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 14/1992 Zb. o Slovenskej komore stredných zdravotníckych pracovníkov a o Slovenskej komore zubných technikov.

	Etický kódex			Počet výtlačkov: 01
	Znak a číslo dokumentu: AB07 – 013/2018		Druh dokumentu: Kódex	Výtlačok číslo: 01
	verzia: 02	Účinná od: 01. 09. 2021	Revízia: 01	Účinná od 30. 08. 2021

Článok 9.

Súvisiace dokumenty

Externé:

- Zákon č. 460/1992 Z. z. Ústava Slovenskej republiky
- Etický kódex sociálnych pracovníkov
- Etický kódex sestier
- Medzinárodná deklarácia etických princípov sociálnej práce

Interné:

- Príručka kvality
- Smernica Riadenie dokumentácie
- Pracovný poriadok
- Dokument postupu PP 07 Proces implementácie základných ľudských práv a slobôd
- Dokument postupu MP 02 Proces riadenia ľudských zdrojov

Článok 10.

Záverečné ustanovenia

1. Zmeny v tomto dokumentu môže vykonať len inštruktorka sociálnej rehabilitácie po odsúhlasení zmien riaditeľkou ZSS.
2. Nadobudnutím účinnosti verzie 02 Etického kódexu stráca účinnosť verzia 01 Etického kódexu účinná od 01. 07. 2018.
3. Etický kódex nadobúda účinnosť dňom 01. 09. 2021.

Prílohy:

Príloha č. 1 Záznam o oboznámení sa s dokumentom

Príloha č. 2 Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce v Slovenskej republike

Rozdeľovník:

Originál č. 01 – kancelária riaditeľky ZSS

Kópia č. 01 – vedúca ošetrovateľského oddelenia

Kópia č. 02 – vedúca opatrovateľského oddelenia a oddelenia sociálnej rehabilitácie a rozvoja pracovných zručností

Kópia č. 03 – šatňa zamestnancov

Kópia č. 04 – miestnosť ošetrovateľsko-opatrovateľského personálu na I. oddelení ZSS

Kópia č. 05 – miestnosť ošetrovateľsko-opatrovateľského personálu na II. oddelení ZSS

Kópia č. 06 – miestnosť ošetrovateľsko-opatrovateľského personálu na III. oddelení ZSS

Kópia č. 07 – miestnosť prvého kontaktu

EP – elektronická podoba dokumentu (inštruktorka sociálnej rehabilitácie)

V Horných Obdokovciach dňa 26. 08. 2021.

PhDr. Miriama Brachová
riaditeľka ZSS